

ЕКСПОЗЕ

на ДИПЛОМНА РАБОТА

на тема: “Песента, танца и календарно-обредните празници от Добруджанска фолклорна област – средство за развитие на музикална култура у 5 – 6 годишните деца”

Уважаеми Господин Председател,

Уважаема комисия, колеги,

Позволете да мотивирам теоретическата и практическата актуалност на разработената от мен дипломна работа на тема: “Песента, танца и календарно-обредните празници от Добруджанска фолклорна област – средство за развитие на музикална култура у 5 – 6 годишните деца”

Музикалният фолклор е свързан здраво с историческата съдба на народа ни. Той е достъпен, разбираем, любим за всички. Отразявал е възгледите, стремежите и съкровенията мечти на народа ни през вековете, удовлетворявал е потребностите от художествена изява през вековете, като е въплътил в художествени образи натрупания житейски опит и знания за света. Събрал и отразил естетическите и нравствени ценности за поколенията.

Народната музика е особен вид изкуство, чийто произведения се създават от неизвестни, талантиливи автори, характеризира се с колективно творчество и изпълнение и се предава устно (по слух) от един изпълнител на друг, от поколение на поколение.

Българската народна автентична музика има свои отличителни белези. В научните изследвания на етномузиколозите Д. Христов, Васил Стоин, Ст. Джуджев, Р. Кацарова, Николай Кауфман, Манол Тодоров, М. Букурещлиев са разкрити някои от тях.

- Българската народна музика се изпълнява в натурален, нетемпериран строй.

- **Ладовият строеж** трудно се свързва с понятието европейски мажор и минор, развитие намират звукововисочинни ладови организации като: диатоника, пентатоника, хроматика, енхармоника, неизвестни на класическата музикална теория;

- **Ладовите функции** са различни от тези на европейската музика, за която е характерно доминантното тежнение;

- Устременост на VII ст (чувствителен тон) към тониката;

- Тя е предимно едногласна. Съществуващата в някои райони на страната диафония почива върху различни от тези в класическата музикална теория и практика. Метроритмиката е много богата. Включва не само **равноделните** размери 2/4, 4/4, но и **неравноделните** размери 5/8, 7/8, 9/8;

- Много от песните са с богата орнаментика;

- Голям е дяла на безмензурните протяжни, бавни песни и инструментални мелодии

Всички тези белези на българския фолклор се срещат в цялата страна, но в различни географски райони и етнически части на България се отделят някои качества, характерни само за този район.

По характера на своя музикален фолклор Б-я се дели на следните музикално-фолклорни области.

Тракийска (подобласт Странджа) Родопска, Пиринска, Шопска, средна-западна България, Северна Б-я (Мизия), Добруджа

Общото между тях са еднаквите празници.

Различното са: диалектите, по характера на народната песен, инструментариум, маниер на свирене и пеене размери, народни танци, типични жанрове носии.

Добруджанската фолклорна област представлява смесица от народностни групи, които и до днес живеят там.

Коренни жители от Силистренско и Тутраканско наречени “ейлици” и “гребенци” преселници от Провадийско “шишковци” преселници от североизточна България дошли от Шуменско и

Разградско – наречени “поленци” и “ерлии” балканджии от Габровско, Търновско, Дряновско, Еленско, Котелско, тракийци от Одринско, Ямболско, преселници от Румъния. Тук живее и инородно население: турци, цигани, татари съжителството и взаимното влияние на различните музикални диалекти довеждат добруджанския музикален фолклор до обогатяване и развитие поради което той се обособява като отделен фолклорно-музикален диалект.

С разработването на дипломната работа се цели да се установят педагогическите възможности на добруджанските песни, танци и обичаи за формиране музикалната култура и способности у 5 – 6 годишните деца.

Не са малко и съвременните проблеми, които откъсват децата и младите от фолклора. Това са радиото, телевизията, касетите заливащи българския пазар с американски и друга чужда музика и стилове. Докато в Европа и САЩ много ценят и считат за оригинални българската народна музика и танци и откриват клубове за изява за тази цел, то у нас младите от градовете и даже от селата я възприемат като остаряло изкуство.

В педагогическата теория и практика в днешно време не се отделя достатъчно място за развитие на музикалните способности и култура у децата от ПУВ на народностна основа, най-вече запознаване с типичните за Добруджанска фолклорна област музикални интонации.

Счита се, че това е задача на по-късен етап на образованието, а не в ПУВ. В резултат на тази постановка не се отделя достатъчно място и време за запознаване децата с типичните за фолклорната Добруджанска област песни, танци, обичаи. Това налага да се преодолее натрупаното с години погрешно разбиране за възможностите на музикалното възпитание на народностна основа (най-вече със специфичните за Добруджанската етнографска област музикални интонации), че е неосъществимо.